EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/1280,

18. juuli 2022,

millega nähakse seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse ette eri- ja ajutised meetmed, mis käsitlevad Ukraina poolt tema õigusaktide kohaselt välja antud juhidokumente

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) 24. veebruaril 2022 alustasid Venemaa relvajõud ulatuslikku sissetungi Ukrainasse mitmest kohast Venemaa Föderatsioonist, Valgevenest ja valitsuse kontrolli alt välja jäävatelt Ukraina aladelt. Selle tagajärjel on Ukraina territooriumi ulatuslikud alad nüüd relvakonflikti piirkonnad, kust on juba põgenenud või põgenevad miljonid inimesed.

(2) Ukraina vastu suunatud provotseerimata ja põhjendamatu sõjalise agressiooni tulemusena on miljonid inimesed ümber asustatud. Vastuseks on nõukogu kooskõlas nõukogu direktiiviga 2001/55/EÜ ([2]) esimest korda tuvastanud relvakonflikti tagajärjel Ukrainast lahkuma sunnitud ümberasustatud isikute massilise sissevoolu liitu, võttes vastu nõukogu rakendusotsuse (EL) 2022/382, ([3]) milles on sätestatud selliste ümberasustatud isikute kategooriad, kellel on liidus õigus ajutisele kaitsele või piisavale kaitsele liikmesriigi õiguse alusel.

(3) Juhiluba annab selle omanikule paremad liikumisvõimalused ja hõlbustab igapäevaelu, võimaldades tal juhtida mootorsõidukeid. Liidus asutatud ettevõtja kauba- või reisijateveo kutselise juhina töötamiseks on vaja kutsetunnistust. Praeguses olukorras soodustavad mõlemat tüüpi dokumendid ajutise kaitse või liikmesriigi õiguse alusel piisava kaitse saajate osalemist majandus- ja sotsiaaltegevuses nende uues keskkonnas.

([1]) Euroopa Parlamendi 7. juuli 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. juuli 2022. aasta otsus.

([2]) Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

([3]) Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

(4) Ukraina on ühtlustanud ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu ([4]) XXXII lisa kohaselt oma õigusaktid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ ([5]) sätetega, eelkõige selleks, et vastavaid kutsetunnistusi saaks välja anda rahvusvaheliste vedudega tegelevatele bussi- ja veoautojuhtidele.

(5) 8. novembril 1968 Viinis sõlmitud teeliikluse konventsioonis (edaspidi „teeliikluse Viini konventsioon“), mille osaline Ukraina on, näeb ette teatavad normid, mis võimaldavad teatavatel tingimustel juhilube tunnustada. Kõik liikmesriigid ei ole aga selle konventsiooni osalised. Lisaks puudub praegu ühtlustatud liidu raamistik kolmandate riikide, näiteks Ukraina, välja antud juhilubade või kutsetunnistuste vahetamiseks. Juhiloa võimaliku vahetamisega seotud nõuded on enamasti sätestatud liikmesriikide õigusaktides või asjaomaste liikmesriikide ja Ukraina vahelistes kehtivates kahepoolsetes lepingutes. Eri liikmesriikide erinevad nõuded, eelkõige juhilubade ja kutsetunnistuste tunnustamise osas, võivad kahjustada nende ümberasustatud isikute elu ja vabadusi, kes põgenevad Venemaa Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest, ajal, mil kõnealused isikud on eriti kaitsetud.

(6) Seetõttu on asjakohane kehtestada ühine liidu raamistik, mida kohaldatakse Ukraina välja antud selliste juhilubade tunnustamise suhtes, mis kuuluvad isikutele, kes saavad ajutist kaitset või liikmesriigi õiguse alusel piisavat kaitset. Selleks et vähendada selliste isikute ja liikmesriikide ametiasutuste koormust, tuleks Ukraina poolt neile isikutele nõuetekohaselt välja antud juhilubasid tunnustada seni, kuni kestab nende isikute ajutine kaitse, ilma et nende omanik peaks neid vahetama.

(7) Teeliikluse Viini konventsiooni kohaselt peab juhiloa omanik teatavatel juhtudel esitama tema juhtimisõiguse tunnustamiseks rahvusvahelise juhiloa. Samuti võib juhiloa omanikult nõuda juhiloa kinnitatud tõlke esitamist. Kõnealused nõuded on Ukrainast ümberasustatud inimestele ebaproportsionaalselt koormavad ja paljudel juhtudel neid tõenäoliselt ei täideta. Seetõttu ei tohiks selliste dokumentide esitamist nõuda liidu territooriumil isikutelt, kellele on antud ajutine kaitse või liikmesriigi õiguse kohane piisav kaitse. Selline tunnustamine ei tohiks piirata karistusõiguse ja avaliku korra reeglite kohaldamist kooskõlas territoriaalsuse põhimõttega.

(8) Olenemata asjaolust, et Ukraina on juba ühtlustanud oma riigisisese õiguse direktiiviga 2003/59/EÜ rahvusvaheliste vedudega tegelevate sõidukijuhtide puhul, peab Ukraina kutseline sõidukijuht, kes soovib töötada liidus asutatud autoveo-ettevõtja juures, saama liikmesriigis nõuetekohase kvalifikatsiooni ja koolituse. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalik asjaomastele isikutele välja anda direktiivis 2003/59/EÜ osutatud pädevustunnistus või märkida asjaomasele juhiloale liidu ajutine erikood „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“, et anda ajutise kaitse või liikmesriigi õiguse alusel piisava kaitse saajatele, kellel on Ukraina õigusaktide kohaselt välja antud Ukraina pädevustunnistus, ajutised õigused, mis on samad kui direktiivi 2003/59/EÜ artikliga 1 hõlmatud isikutel, kes kvalifitseeruvad tegelema sõidukijuhtimisega. Selleks võivad liikmesriigid võtta vastu riigisisesed normid, milles sätestatakse, kui põhjalik peab olema täiendav kohustuslik koolitus, kaua see peab kestma ja milline peab olema koolitusele järgnev eksam tagamaks, et asjaomased isikud täidavad direktiivis 2003/59/EÜ sätestatud standardeid. Ukraina välja antud pädevustunnistuse kaotamise või selle vargusest teatamise korral peaks liikmesriikidel olema võimalik kontrollida, muu hulgas koosöös Ukraina pädevate asutustega, ka seda, kas asjaomasele isikule on ikka Ukrainas kehtiv kutsetunnistus välja antud. Täiendava meetmena peaks olema võimalik märkida juhile välja antud juhitunnistusele liidu ajutise erikoodi.

([4]) ELT L 161, 29.5.2014, lk 3.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta direktiiv 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maanteesõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.9.2003, lk 4).

(9) Kuna juhilubade ja pädevustunnistuste kehtivusaeg on tavaliselt piiratud, tuleb neid korrapäraselt uuendada. Praegune olukord ei võimalda Ukrainal oma ülesandeid tavapärasel viisil täita, mistõttu ei pruugi tal olla võimalik olemasolevaid haldusdokumente uuendada. Seetõttu peaksid liikmesriigid võtma arvesse teavet, mida Ukraina neile ja komisjonile võib ametlike kanalite kaudu anda.

(10) Sõja eest põgenemise asjaoludest tulenevalt võib juhiluba tihtipeale olla kadunud või varastatud või jäänud maha sõjatsooni, ilma et oleks võimalust seda koheselt kätte saada. Sellisteel juhtudel peaks liikmesriikidel olema lubatud välja anda ajutisi juhilube, mis asendavad originaal-juhilube ajutise kaitse kohaldamise ajal, tingimusel et liikmesriikide pädevatel asutustel on võimalik kontrollida ümberasustatud isikute esitatud teavet, näiteks kasutada Ukraina riiklikke registreid. Selliseid ajutisi juhilube tuleks liidus vastastikku tunnustada ja nende halduskehtivus ei tohiks ületada ajutise kaitse kohaldamise kestust.

(11) Ajutiste juhilubade välja andmine Ukraina kaotatud või varastatud juhilubade korral ning täiendava kohustusliku koolituse nõude kehtestamine pädevustunnistuse omanikele on vabatahtlikud meetmed, milleks võib olla vaja võtta proportsionaalseid riiklikke rakendusmeetmeid. Sellised riiklikud meetmed tuleks vastu võtta igas liikmesriigis kehtestatud asjakohase korra kohaselt.

(12) Pettuse- ja võltsimisvastane võitlus on liiklusohutuse ja õiguskaitse tagamisel väga oluline. Sellega seoses peaks käesoleva määruse rakendamisega kaasnema Ukraina ja liidu vaheline halduskoostöö, et toetada Ukraina poolt välja antud juhidokumentide kehtivuse ja ehtsuse kontrollimist.

(13) Kuna käesoleva määruse eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(14) Selleks et vähendada liikmesriikide halduskoormust ja vältida korduvat pikendamist, peaks käesoleva määruse kohaselt välja antud juhidokumentides märgitud kehtivusaeg vastama praegusele Ukrainast ümberasustatud isikutele antava ajutise kaitse maksimaalsele võimalikule kestusele, võttes arvesse direktiivi 2001/55/EÜ artikli 4 kohast kaitse võimalikku pikendamist. Hoolimata dokumentidesse märgitud kehtivusajast peaks aga nende kehtivus vastama ajutise kaitse kestusele.

(15) Pidades silmas Venemaa sissetungi Ukrainasse ja kiireloomulist vajadust sätestada eri- ja ajutised meetmed seoses Ukraina poolt tema õigusaktide kohaselt välja antud juhidokumentidega, peetakse asjakohaseks teha erand ELi lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 sätestatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.

(16) Võttes arvesse vajadust sätestada viivitamata eri- ja ajutised meetmed seoses Ukraina poolt tema õigusaktide kohaselt välja antud juhidokumentidega, peaks käesolev määrus jõustuma kiireloomulisena viiendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(17) Pidades silmas käesolevat määrust põhjendavaid erandlikke asjaolusid ja taotletavaid konkreetseid eesmärke, on asjakohane, et selle kohaldamine on ajaliselt piiratud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega nähakse ette eri- ja ajutised meetmed, mida kohaldatakse Ukraina poolt tema õigusaktide kohaselt välja antud juhidokumentide suhtes, mis kuuluvad isikutele, kes saavad ajutist kaitset või liikmesriigi õiguse kohast piisavat kaitset kooskõlas direktiiviga 2001/55/EÜ ja rakendusotsusega (EL) 2022/382.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel on „Ukraina poolt välja antud juhidokumendid“

a) juhiload, mille Ukraina on välja andnud, mis tõendavad, et Ukraina õiguse kohaselt on sõidukijuhil õigus sõidukit juhtida ning millistel tingimustel seda võib teha, või

b) pädevustunnistused, mille Ukraina on välja andnud direktiivi 2003/59/EÜ rakendamiseks vastu võetud riigisiseste õigusaktide ning ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu artikli 368 lõike 1 ja XXXII lisa kohaselt maanteesõidukite juhtidele, kes tegelevad kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluva rahvusvahelise reisijate- või kaubaveoga.

Artikkel 3

Ukraina välja antud juhilubade tunnustamine

1. Ukraina välja antud kehtivaid juhilube tunnustatakse liidu territooriumil, kui nende omanikud saavad direktiivi 2001/55/EÜ ja rakendusotsuse (EL) 2022/382 kohast ajutist kaitset või liikmesriigi õiguse kohast piisavat kaitset seni, kuni kestab ajutise kaitse kohaldamine. Selline tunnustamine ei piira juhtimisõiguse piiramist, peatamist, äravõtmist ega tühistamist käsitlevate liikmesriigi õigusnormide kohaldamist kõnealuse liikmesriigi territooriumil kooskõlas karistusõiguse ja avaliku korra õigusaktide territoriaalsuse põhimõttega.

2. Kui direktiivi 2001/55/EÜ ja rakendusotsuse (EL) 2022/382 kohase ajutise kaitse või liikmesriigi õiguse kohase piisava kaitse saajal on Ukraina välja antud kehtiv juhiluba, ei nõua liikmesriigid teeliikluse Viini konventsiooni artikli 41 lõikes 2 osutatud kinnitatud tõlke ega rahvusvahelise juhiloa esitamist. Liikmesriigid võivad juhiloa omaniku isikusamasuse kontrollimiseks nõuda passi, ajutise elamisloa või muu selleks sobiva dokumendi esitamist.

Artikkel 4

Pädevustunnistused ja juhitunnistused

1. Sellise isiku taotluse alusel, kellel on käesoleva määruse artikli 2 punktis b osutatud Ukraina välja antud pädevustunnistus, kellele on antud direktiivi 2001/55/EÜ ja rakendusotsuse (EL) 2022/382 kohane ajutine kaitse või liikmesriigi õiguse kohane piisav kaitse, võib liikmesriik, kus kõnealusele isikule on antud ajutine elamisluba, või liikmesriik, kus kõnealune isik saab riigisisese õiguse kohast piisavat kaitset, teha järgmist:

a) märkida erandina Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/126/EÜ ([6]) I lisa punktist 12 asjaomase isiku juhiloa teise külje lahtrisse 12 liidu ajutise erikoodi „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“, mis tähendab „kutseoskuse tunnistust omav juht, kes vastab kutseoskuste nõuetele – välja antud erandlikult üksnes ajutise kaitse kehtivuse ajaks“, tingimusel et kõnealusel isikul on ka selle liikmesriigi poolt liidu juhiloamudeli alusel välja antud juhiluba, või

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, 30.12.2006, lk 18).

b) anda kõnealusele isikule välja pädevustunnistuse, mille teise külje lahtris 10 on liidu ajutine erikood „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“, nagu on osutatud direktiivi 2003/59/EÜ artikli 10 lõikes 1.

Erandina direktiivi 2003/59/EÜ artikli 10 lõikest 2 on Ukraina välja antud kaupade autoveo pädevustunnistust omaval juhil, kellele on antud ajutine kaitse või liikmesriigi õiguse kohane piisav kaitse, lubatud tõendada ka käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kvalifikatsiooni ja väljaõpet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1072/2009 ([7]) sätestatud juhitunnistusega, tingimusel et sellel on liidu kood „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“.

Käesoleva määruse kohaldamisel märgib väljaandev liikmesriik juhitunnistuse märkuste lahtrisse liidu koodi „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“ kooskõlas määruse (EÜ) nr 1072/2009 artikliga 5, kui selle omanik vastab käesolevas artiklis sätestatud väljaõppe ja eksamite nõuetele ning füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuetele.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud pädevustunnistusi ja juhiloal olevat märget ning lõike 1 teises lõigus osutatud juhitunnistusi tunnustatakse vastastikku liidu territooriumil. Loetakse, et selliste pädevustunnistuste, liidu ajutise erikoodiga „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“ märgistatud juhilubade või liidu ajutise erikoodiga „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“ märgistatud juhitunnistuste omanikud täidavad direktiivi 2003/59/EÜ artiklis 3 sätestatud juhtimistegevuseks vajaliku kohustusliku alusõppe nõuet.

3. Ilma et see piiraks tulevikus vastu võetavate ajutise kaitse kestust käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, on erandina direktiivi 2006/126/EÜ I lisa punkti 4 alapunktist b ja punktist 11 ning direktiivi 2003/59/EÜ II lisa punkti 4 alapunktist b sellistele pädevustunnistustele või juhilubadele märgitud liidu ajutise erikoodi kehtivuse lõppkuupäev 6. märts 2025.

Sellistel dokumentidel märgitud kõnealusest kuupäevast hoolimata vastab aga nende halduskehtivus direktiivi 2001/55/EÜ artiklis 4 osutatud Ukrainast ümberasustatud isikute suhtes ajutise kaitse kohaldamise kestusele, dokumendi omanikule antud liikmesriigi õiguse kohase piisava kaitse kohaldamise või juhiloa kehtivuse kestusele, olenevalt sellest, milline neist lõpeb kõige varem. Dokumendi omanikku teavitatakse sellisest piirangust asjakohaselt.

4. Enne pädevustunnistuse välja andmist või liidu ajutise erikoodi „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“ märkimist käesoleva artikli lõikes 1 osutatud juhiloale või juhitunnistusele nõuavad liikmesriigid, et artikli 2 punktis b osutatud Ukraina välja antud pädevustunnistuse omanik läbiks kohustusliku lisakoolituse, mis lõpeb eksamiga, et kontrollida, kas sõidukijuhil on direktiivi 2003/59/EÜ I lisa 1. jaos nõutud teadmiste tase.

Kohustusliku lisakoolituse kestus peab olema vähemalt 35 tundi ja ei tohi ületada 60 tundi, sealhulgas vähemalt 2,5 tundi individuaalset sõiduõpet vastavalt direktiivi 2003/59/EÜ I lisa 2. jao punktile 2.1. Selline koolitus võib toimuda direktiivi 2003/59/EÜ I lisa 4. jaos kindlaks määratud kohustusliku jätkuõppena. Seoses konkreetse koolitusvajadusega, mida selles kontekstis tuleb arvesse võtta, tuleks rõhutada seda, et juht omandaks teadmised Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 ([8]) normide kohta.

Nimetatud koolituse lõppedes teevad liikmesriigi pädevad asutused või nende määratud üksused juhile kirjaliku või suulise eksami või arvutipõhise eksami selleks määratud eksamikeskuses.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist ja millega muudetakse nõukogu määrusi (EMÜ) nr 3821/85 ja (EÜ) nr 2135/98 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3820/85 (ELT L 102, 11.4.2006, lk 1).

Enne pädevustunnistuse välja andmist või juhiloa märgistamist lõike 1 kohaselt teavitavad liikmesriigid komisjoni käesoleva lõike kohaselt vastu võetud liikmesriigi normidest.

5. Kui direktiivi 2001/55/EÜ ja rakendusotsuse (EL) 2022/382 kohase ajutise kaitse või liikmesriigi õiguse kohase piisava kaitse saaja kaotab käesoleva määruse artikli 2 punktis b osutatud pädevustunnistuse või kui see varastatakse, võib liikmesriik, kus kõnealusele isikule on antud ajutine elamisluba või liikmesriigi õiguse kohane piisav kaitse, kontrollida kõnealuse isiku taotlusel, muu hulgas Ukraina pädevatelt asutustelt, kas sellel isikul on Ukraina õigusaktide kohaselt välja antud kehtiv kutsetunnistus ning ega sellel isikul ei ole käesoleva artikli lõike 1 kohaselt teises liikmesriigis märgistatud või välja antud dokumenti.

Pärast kontrollimist võib asjaomane liikmesriik lõigetes 1–4 sätestatud korras välja anda pädevustunnistuse või märkida juhiloale või juhitunnistusele liidu ajutise erikoodi „95.01 (kuni 6. märtsini 2025)“.

6. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud isikul ei ole liikmesriigi poolt liidu juhiloamudeli alusel välja antud juhiluba, nõuavad liikmesriigid enne käesoleva artikli kohaselt pädevustunnistuse väljaandmist või juhitunnistusele liidu ajutise erikoodi märkimist eksami tegemist, mille raames kohaldatakse sõiduki juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõudeid kooskõlas riigisiseste õigusaktidega, mis on vastu võetud direktiivi 2006/126/EÜ III lisa ülevõtmiseks.

7. Ukrainast ümberasustatud isikute suhtes direktiivi 2001/55/EÜ artiklis 4 osutatud ajutise kaitse kohaldamise perioodi lõppedes loetakse liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel välja antud pädevustunnistused ja juhitunnistused ning käesoleva artikli kohane juhiloale märgitud liidu ajutine erikood kehtetuks.

Artikkel 5

Ukraina poolt välja antud ja nüüdseks aegunud juhidokumentide kehtivusaja pikendamine

Ilma et see piiraks artiklite 3, 4 ja 6 kohaldamist ja juhul, kui Ukraina võtab vastu otsused pikendada Ukrainas välja antud ja pärast 31. detsembrit 2021 aegunud juhidokumentide kehtivusaega, käsitavad liikmesriigid artiklite 3, 4 ja 6 kohaldamisel Ukraina poolt välja antud asjakohaste juhidokumentide omanikke kehtiva dokumendi omanikena, tingimusel et Ukraina teavitab komisjoni ja liikmesriike oma otsusest kõnealuste juhidokumentide kehtivusaega pikendada. See teave edastatakse asjakohaste ametlike kanalite kaudu.

Artikkel 6

Ukraina välja antud juhilubade kaotamine või varastamine

1. Kui isik, kes saab vastavalt direktiivile 2001/55/EÜ ja rakendusotsusele (EL) 2022/382 ajutist kaitset või liikmesriigi õiguse kohast piisavat kaitset, teatab oma juhiloa kaotamisest või vargusest, võib liikmesriik, kus talle on antud ajutine elamisluba või liikmesriigi õiguse kohane piisav kaitse, kõnealuse isiku taotlusel ning koostöös Ukraina pädevate asutustega kontrollida juhtimisõigust, mille isik on saanud kooskõlas Ukrainas kohaldatavate õigusaktidega, ja seda, et ükski teine liikmesriik ei ole kõnealusele isikule käesoleva artikli kohaselt juhiluba juba välja andnud, eelkõige veendumaks, et juhiluba ei ole piiratud õigusega, seda ei ole peatatud ega ära võetud.

2. Erandina direktiivi 2006/126/EÜ artikli 11 lõikest 6 võib liikmesriik pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolli tegemist anda asjaomasele isikule välja sama kategooria või samade kategooriate juhiloa direktiivi 2006/126/EÜ I lisas esitatud liidu juhiloamudeli alusel. Sel juhul ja erandina direktiivi 2006/126/EÜ I lisa punktist 12 lisavad liikmesriigid juhiloa lahtrisse 12 liidu ajutise erikoodi „99.01 (kuni 6. märtsini 2025)“, mis tähendab „erandlikult välja antud juhiluba, mis kehtib üksnes ajutise kaitse kohaldamise ajal (kaotsiläinud või varastatud Ukraina juhiluba)“.

Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolli tegemisel ja enne käesolevas lõikes osutatud juhiloa väljaandmist kategooriate AM, A1, A2, A, B, B1 ja BE puhul võivad liikmesriigid nõuda mootorsõiduki juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuetel põhineva eksami tegemist kooskõlas riigisiseste õigusaktidega, mis on vastu võetud direktiivi 2006/126/EÜ III lisa ülevõtmiseks.

Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolli tegemisel enne käesolevas lõikes osutatud juhiloa väljaandmist kategooriate C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ja D1E puhul nõuavad liikmesriigid mootorsõiduki juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuetel põhineva eksami tegemist kooskõlas riigisiseste õigusaktidega, mis on vastu võetud direktiivi 2006/126/EÜ III lisa ülevõtmiseks.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud juhiluba tunnustatakse liidus vastastikku. Ilma et see piiraks tulevikus vastu võetavate ajutise kaitse kestust käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, on erandina direktiivi 2006/126/EÜ I lisa punkti 4 alapunktist b ja punktist 11 selliste juhilubade kehtivuse lõppkuupäev 6. märts 2025. Sellisel juhiloal märgitud kõnealusest kuupäevast hoolimata vastab aga selle halduskehtivus Ukrainast ümberasustatud isikute suhtes direktiivi 2001/55/EÜ artiklis 4 osutatud ajutise kaitse kohaldamise kestusele või sellise juhiloa omaniku ajutise kaitse või liikmesriigi õiguse kohase piisava kaitse kohaldamise kestusele, olenevalt sellest, milline neist lõpeb kõige varem. Juhiloa omanikku teavitatakse sellisest piirangust asjakohaselt.

4. Kui lõikes 1 osutatud kontroll ei ole võimalik, ei anna kõnealune liikmesriik lõikes 2 osutatud juhiluba välja. Sellisel juhul võib liikmesriik anda vastavalt oma riigisisesele õigusele asjaomasele isikule välja üksnes tema territooriumil kehtiva juhiloa. Sellise juhiloa vorm erineb direktiivi 2006/126/EÜ I lisas esitatud liidu juhiloamudelist.

5. Ukrainast ümberasustatud isikute suhtes direktiivi 2001/55/EÜ artiklis 4 osutatud ajutise kaitse kohaldamise perioodi lõppedes loetakse liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel välja antud juhiload kehtetuks.

Artikkel 7

Pettuse ja võltsimise ärahoidmine

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutavad liikmesriigid kõiki asjakohaseid vahendeid, et ennetada ja tõkestada Ukraina poolt välja antud juhidokumentidega seotud pettust ja võltsimist.

Liikmesriigid võivad igal ajal kontrollida Ukraina poolt välja antud juhidokumentide kehtivust. Kui Ukraina ametiasutused, kelle poole liikmesriigid pöördusid seoses õigustega, millele tugineb Ukraina välja antud juhidokumendi omanik, on andnud negatiivse vastuse või ei ole vastust andnud ning kui juhidokumendi ehtsuses on tõsiseid kahtlusi, mis annavad alust kahelda liiklusohutuse tagamises, võivad liikmesriigid keelduda asjaomase juhidokumendi tunnustamisest.

Liikmesriigid ei kohalda käesoleva määruse sätteid Ukraina poolt elektroonilisel kujul välja antud juhidokumentide suhtes, kui nad ei suuda kontrollida nende ehtsust, terviklikkust ja kehtivust.

Artikkel 8

Seire

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu käesoleva määruse rakendamisest iga kuue kuu tagant pärast käesoleva määruse jõustumist, tuginedes peamiselt liikmesriikide poolt komisjonile esitatud andmetele.

Artikkel 9

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub viiendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Käesoleva määruse kohaldamine lõpeb järgmisel päeval pärast seda, kui lõpeb Ukrainast ümberasustatud isikute suhtes direktiivi 2001/55/EÜ artiklis 4 osutatud ajutise kaitse kohaldamise periood kooskõlas nimetatud direktiivi artikliga 6.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 18. juuli 2022

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	Z. NEKULA